

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVI. Nova in Origenismum facta odij accessio;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A XV. Nunc quoniam de Origene in Quinta Synodo actum fuisse constat, rei gesta ferri exequamur. Scribit Evagrius expulsis à Nova Laura Origenistis, cum id apud Imperatorem factum vituperaret Theodorus Ascidas, Constantinopolim missos fuisse Rufum, & Cononem Archimandritas, aliosque Palaestina Monachos virtute nobiles; eosque simul atque illuc delati sunt, ad ventilandam Origenis, Evagrii, & Didymi causam accessisse: Ascida contra, ut de Theodoro Mopsuesteno, Iba, & Theodoretò ageretur laborante: ante omnia quaesitum esse, utrum homines vita functi anathematis subijci possint; Eutychium, qui Amaseno Episcopo tunc erat à responsis, quaestionem solvisse exemplo Iosiae Regis, à quo non Daemonum solum Sacerdotes in vivis agentes, interfecti, sed mortuorum etiam loculi resossi sunt: hoc dictum tanto omnium, sed Iustiniani praesertim applausu fuisse exceptum, ut eum deinde ad Constantinopolitanam Sedem Imperator extulerit: de Theodoro deinceps Mopsuesteno, deque scriptis Theodoretì, contra duodecim Capitula Cyrilli, & de Iba Epistola ad Marin Perfam fuisse disputatum; quibus damnatis cum adversus Origenis dogmata, ipsiusque sequaces, obtulissent libellos Eulogius, Conon, Cyriacus, & Pancratius Monachi, sententiam Synodi rogasse Iustinianum, prolatis quoque in medium lucubratìs à Vigilio de iis rebus libellis, in quibus Origenem laborasse aspergebat, ut Apostolicæ doctrinæ sinceritatem Græcorum & Manichæorum delirius aspergeret; quod in eo etiam iam ante culpaverat Iustinianus in Epistola ad Menam, operam eum dedisse dicens; *ἵνα τῶν ἑλλήνων ἑσθητορίας, καὶ μαριζανῶν ἀντὶ τῶν εὐαγγελίων, καὶ τῶν ἑλλήνων ἐκ τῶν ἑλλήνων, καὶ τῶν μαριζανῶν ἀπὸ τῶν εὐαγγελίων ἀποδοξασθῶν. Ut non penitus per Græcicam & Manichæicam suam fraudem multos perdant:* unde Origenem cum Manichæo conjungit Facundus libr. 12. cap. 1. *Ad hunc inquit, obfinationem pertinere dicimus, imò principatum in ea tenere firmamus illas etiam doctrinas, quas quidam non quasi minus intelligendo Scripturas divinas, sed eis aperte resistendo, sola presumptione spiritus condiderunt; sicut Manichæus atque Origenes.* Addit Evagrius post damnatum Synodi vociferationibus Origenem, ipsiusque partianos; placuisse ut de eo ad Iustinianum referretur: tum verba ipsa repræsentat, in quibus Origenes tamquam fur anathematum laqueis constructus, & extra sacra moenia dejectus esse dicitur; atque his adjecta esse ait damnata Origenistarum capitula, unde facile innotescat in quibus illi simul vel consentiant vel dissentiant; quintum ex iis capitulis continere dogma à Monachis quibusdam Nova Lauræ, & Theodoro Ascida assertum, quod Christo aequales futuros in restitutione Apostolos, & Martyres ex miraculis ab ipsis editis concludit; nefariasque Didymi, Evagrii, & Theodori sententias reliquas diligenter fuisse collectas. Habet hæc eadem Nicephorus, sed nonnulla præterea de suo adnectit, velut, agitata hæc secunda sessione fuisse; adnectit & ipsos Synodi anathematissimos, quos ad verbum describere se affirmat, quique ij ipsi sunt, quos Epistola suæ ad Menam jam ante Iustinianus subtexerat. Horum fides sit penes Nicephorum, levissimum; ut jam ante monuimus & futilem Græculum. Cedrenus autem literas exhibet quæ à Iustiniano ad Synodum contra Origenem missæ sunt: quarum sententia hæc est; comperit habere se Monachos esse Hierosolymis, qui Pythagora, Platonis, & Origenis errores tueantur, qua de re quaerendum decrevisse. Tum dogmata ipsorum aliquot recenset; illud potissimum quod istis maxime temporibus ventilatum adnotavimus de animarum *ωσιπαρασι*, inter quas anima sola Christi suum ordinem immota tenuerit; quod ex Pythagoræ, & Plotini, ac præcipue Platonis somniationibus ab Origene translatum demonstrat: quamobrem Patres hortatur ut deliria ejusmodi, una cum Origene, ejusque sequacibus, anathemate obrerant. Quibus acceptis literis, Patres unanimi consensu paruisse subiicit demum Cedrenus.

XVI. Ita profligatis Origenistarum rebus, quicunque factionis hujus affines erant à Sabæ Lauris sunt ejecti, in easque rursus orthodoxi Patres migrarunt. Tum vero ab hæresibus & temporum difficultate Palaestina respiravit, cum adversus Oecumenici Concilij auctoritatem deinceps mutire vix auderet quisquam. Vnde in tantam venit totius Orientis invidiam Origenis nomen ac doctrina, ut hodieque Ecclesiasticis legibus apud Græcos vetitum esse ferant, ne quis opera ipsius describat; qui secus faxit, hunc extra Ecclesiæ communionem esse juberi. Magnum tunc erat in Ecclesia Cassiodori nomen, cuius de Origene sententiam, post latos à Constantinopolitana Synodo in eum anathematissimos, sciscitari operæpretium est. In libro itaque De institutione divinarum Scripturarum talia de eo scribit; multorum ipsum Patrum sententia Hæreticum declarari, & à Vigilio Papa denuo esse damnatum; nempe per Constitutum, ut suspicari licet, in eam rem speciatim publicatum; Theophilum triginta quinque ipsius errores redarguisse; magno in eum dolore Epiphanium succensuisse; maxime in eo legendo probandam regulam, quæ ab Hieronymo in Epistola ad Tranquillinum proposita est. Florebant circa hanc tempestatem

Anastafius Sinaita, & Iohannes Scholasticus, cui ex titulo libri, Scala Paradisi, inferipti, A Climaci cognomentum fecerunt: horum uterque erga Origenem, Origenisque asseclas male affectus fuit. Fuit illud etiam ad Origenistarum minuendam existimationem perappositum, quod in novam haresim lapsi Iustiniano assensu sunt: Hareseos autem illius capitale hoc erat dogma; corpus Christi dum agitaret vitam, nullis affectibus, nulli obnoxium corruptioni fuisse: quod cum calculo suo probarent Origenistae, nulli non manifestum fuit, quam promptum iis esset à probata Ecclesiae doctrina recedere. Post aliquot annos Pontifex Romanus creatur Pelagius secundus, cuius de Origene, Origenisque secta opinionem patefacit nomine ipsius scripta à Gregorio Romano adhuc Diacono, postmodum vero Pontifice Epistola. Sic ille ergo Eliam Aquileiensem Episcopum, aliosque Schismaticos Isteriae Episcopos, & Tria propugnantes Capitula alloquitur: *Quid namque in B Haresiarchis Origene decribit, & quid in Historiographis inveniri Eusebio honorabilius potest? Et quis nostrum neficit in libris suis quantis Origenem Eusebius praenonij attollat? Sed quia sancta Ecclesia suorum fidelium corda benignius, quam verba districtius pensat, & plus in Hareticis sensum proprium quam testatio Eusebii absolvere potuit; nec rursus Eusebium laudati Origenis culpa damnavit. Annon & Gregorius Nyssae urbis Episcopus, cum Canticum Canticorum exponit, magnis Origenem laudibus praefert? Annon & Hieronymus nostrae Ecclesiae Presbyter, & singularis Hebraei sermonis interpres tanto erga Origenem favore invenitur, ut pene discipulus ejus esse videatur? Sed quia plus causa quam verba pensanda sunt, nec istius sua benignitas nocuit, nec illum à reatu proprio favor aliena attestatio excusavit. Certe hic ipse Gregorius, cum antea Apocritisarii munere Constantinopoli fungeretur, adversum sanctissimum Praefulem Eutychem, Origenis doctrinam de resurrectione tuentem C fuerat velitatus: docuerat enim bonus ille vir, corpus nostrum in resurrectione manibus tangi non posse, ventisque & aëre esse subtilius. Renascentem errorem, sed vix ulli tamen his in oris probatum Gregorius coërcuit, eumque moriens Eutychem revocavit, cum liberum ipsius Tiberius Imperator flammis dignam judicasset. Hac quoque circiter tempestate Leontio Byzantius, à Leontio altero Byzantino, sive, juxta alios, Byzaceno monacho supra commemorato diversus, Origenem scriptis aculeatis laceravit.*

XVII. Ex eo Origenismi invidia paulum obsolevit, nec multos sequens aetas ipsi in-
 fensos tulit. Anno, postquam Synodus Quinta celebrata est, octogesimo, Sophronius Hierosolymitanus Praefule ad Sergium Constantinopolitanum Patriarcham Synodicam scribens Epistolam, quae est veluti Professio fidei, inter alios Hareticorum errores praecipua D enumerat Origenis dogmata Fidei Christianae contraria, & gravissimis verbis confutat, eundemque in Concilio Quinto damnatum fuisse asseverat; tum ipsum deinde cum perditissimis Hareticis collocat. Relata est haec Epistola inter Acta Synodi Sextae Action. II. Deinde Actione 17, & 18. iteratur Concilij definitio, in qua probantur & confirmantur Decreta Quintae Synodi, quae Synodus illic dicitur adversus Theodorum Mopsuestenum, Origenem, Didymum, & Evagrium fuisse congregata. In eadem Actione 18. habetur Editum Constantinii Imperatoris, in qua suscipere se denuntiat, quae Quinta Synodus sanxit contra Dei impugnatores Origenem, Didymum & Evagrium. Denique Leonis 2. Papae Epistolam ad Constantinum exhibet, in qua rata esse jubens quae Oecumenicae Synodi sex statuerant, inter alios Hareticos, quos ea Concilia Anathematis contuderant, Origenem Adamantium, Didymum, & Evagrium ponit. Nec melius habitus est Origenes ab Isidoro Hispanensi, qui Origen. libr. 8. cap. 5. Harescon inter Christianos exortarum feriem pertextens, Origenianos commemorat, ipsorumque reprobatae opiniones exponit. Refert ex eo Epigramma istud Gurdo Carmelita, in quo loquens inducitur Origenes:

* I. f. ille ego
 sum Origenes
 deus
 * I. f. dogma

* Ille Origenes ego doctor verissimus olim
 Qui primum fidei * grammata clara dedi:
 Celsus etiam meritis, & clarus munere fundi;
 Praeceptis subito voce nocente tui.
 Condere, si credis, studui tot millia libros,
 Quos legio missi ducit in arma viros.
 Nulla meos unquam tetigit blasphemia sensus;
 Sed vigil, & prudens tutus ab hoste fui.
 Sola mihi casum ~~deus~~ ~~deus~~ dicta dederunt.
 His me collectis aspera tela premunt.

Anno 649 primam Synodum Lateranensem coëgit Martinus Pontifex ad Constantinii Imperatoris explodendum Typum, & novis ac repetitis anathematis proterendos Sergium, Pyrrhum, ac Paulum Monothelitas. Origenes in ea cum suis sequacibus Didymo, & Evagrio ab Ecclesia proscribitur. Favisse è contrario videtur Origeni Stephanus Gobarus Tritheita, ut ex Photij Codice 232 conijcere promptum est; pleraque liquidem ipsius